

APEL
RADY GMINY ZŁOTÓW
z dnia 30 kwietnia 2025 roku

w sprawie apelu o podjęcie prac legislacyjnych związanych ze zmianą przepisów ustawy
o samorządzie gminnym w zakresie dopuszczalności zmiany granic jednostek
samorządu terytorialnego

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. (Dz. U. 2024 r. poz. 1465., 1572, 1907, 1940) oraz § 23 ust. 2 pkt 4 Statutu Gminy Złotów stanowiącego załącznik do Uchwały Nr V/28/03 Rady Gminy Złotów z dnia 23 stycznia 2023 r. w sprawie Statutu Gminy Złotów (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 45 poz. 845) Rada Gminy Złotów apeluje:

Rada Gminy Złotów apeluje do wszystkich osób oraz instytucji zaangażowanych w proces stanowienia prawa, a także podmiotów, których celem jest poprawa jakości sprawowania władzy publicznej oraz rozwój samorządności do podjęcia lub wsparcia działań zmierzających do nowelizacji ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w zakresie dotyczącym procedury zmiany granic jednostek samorządu terytorialnego.

Obecnie przepisy prawa nie zapewniają wystarczającej ochrony interesów wspólnot samorządowych oraz nie respektują w dostatecznym stopniu głosu obywateli, co jest sprzeczne z zasadami demokracji i samorządności lokalnej. Niedookreślone i ogólnikowe regulacje w zakresie zmian granic gmin sprawiają, że kluczowe argumenty merytoryczne oraz opinie mieszkańców są często pomijane, a decyzje podejmowane są w sposób uznaniowy, co prowadzi do destabilizacji samorządów i podważa wysiłki lokalnych społeczności.

Wskutek obecnie obowiązujących przepisów, gminy nie mają zapewnionej stabilności terytorialnej, co prowadzi do niepewności oraz utrudnia długofalowe planowanie i rozwój. Ciągłe zagrożenie zmianami granic administracyjnych hamuje inwestycje oraz osłabia zaufanie obywateli do instytucji samorządowych. Brak poczucia bezpieczeństwa podważa podstawy samorządności, uniemożliwiając skuteczną realizację polityki rozwojowej.

W związku z powyższym, wzywamy do pilnego podjęcia działań legislacyjnych mających na celu:

- 1) ograniczenie częstotliwości inicjowania postępowań o zmianę granic administracyjnych w trybie wnioskowym – nie częściej niż raz na 5 lat;

- 2) wzmocnienie roli konsultacji społecznych w procedurze dokonania zmian granic gmin, tak, aby głos mieszkańców miał wiążący charakter;
- 3) ustalenie szczegółowych wymogów formalnych dla wniosków o zmianę granic gmin, uwzględniających ich konsekwencje ekonomiczne, społeczny i infrastrukturalne;
- 4) przyznanie statusu strony w postępowaniu legislacyjnym gminie, której zmiana terytorialna dotyczy, zapewniając jej możliwość aktywnego uczestnictwa w procesie decyzyjnym;
- 5) określenie zasad i trybu przekazywania mienia komunalnego w związku ze zmianą granic gmin, w celu uniknięcia konfliktów w zakresie własności i odpowiedzialności za majątek publiczny;
- 6) wprowadzenie jasnych zasad rozliczeń finansowych między gminami w przypadku zmiany granic, w szczególności w zakresie utraconych źródeł dochodu;
- 7) zapewnienie gminom ochrony sądowej w sprawach dotyczących legalności i prawidłowości przeprowadzonych zmian granic, co pozwoli na skuteczne dochodzenie swoich praw.

Zwracamy się z apelem o niezwłoczne podjęcie prac legislacyjnych, które zapewnią stabilność terytorialną jednostek samorządu terytorialnego. Wzmocnią demokrację lokalną oraz zagwarantują lepsze warunki dla długofalowego rozwoju gmin.

Jednocześnie zwracamy się z postulatem całkowitego wstrzymania się przez Radę Ministrów od przeprowadzania konfliktowych zmian granic, aż do momentu wejścia w życie nowych rozwiązań prawnych. Taka możliwość mieści się w jej kompetencjach. Nie stoi to na przeszkodzie dokonywaniu przesunięć terytorialnych w tych sytuacjach, w których oba zainteresowane samorządy zgadzają się na ich dokonanie.

Z apelem występuje się do Prezesa Rady Ministrów o podjęcie prac legislacyjnych w celu zmiany przepisów ustawy o samorządzie gminnym, w zakresie dotyczącym dokonywania zmian granic jednostek samorządu terytorialnego.

Sporządziła: Magdalena Borsich